

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	IX
KISALTMALAR	XIII

I. BÖLÜM SEÇİM DÖNEMİ

A. SEÇİM DÖNEMİNE GİRİŞ	3
Cumhurbaşkanlığı Seçimi	3
Erken Seçim Kararı	4
B. SEÇİM DÖNEMİNDEKİ YASAL DÜZENLEMELER	5
C. SEÇİM DÖNEMİ KRONOLOJİSİ	7
D. 2005 ve 2006 YILLARINDA ANAYASADA ve YASALARDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER	9
E. ERKEN SEÇİME GİDEN MECLİSLERE İLİŞKİN BİLGİLER	10

II. BÖLÜM SEÇİM DÖNEMİNDE SİYASİ PARTİLER

A. SİYASAL YAŞAMDAKİ PARTİLER	15
Yeni Kurulan Siyasi Partiler	15
Siyasal Yaşamdan Çekilen Partiler	16
İsim Değiştiren Partiler	17
Siyasal Yaşamda Parti Sayısı	18
B. TBMM'DE TEMSİL EDİLEN PARTİLER	19
C. SEÇİME KATILAN PARTİLER.....	20
D. SEÇİMDE İŞBİRLİĞİ YAPAN PARTİLER.....	21
E. DEVLET YARDIMI ALAN PARTİLER	22
Siyasi Partilere Devletçe Yardım Yapılması	22

Seçim Yardımı Alan Siyasi Partiler.....	23
ÖZET	25

III. BÖLÜM

SEÇMENLERE ve OY KULLANIMINA İLİŞKİN BİLGİLER

A. SEÇME HAKLARININ KULLANILMASI	29
Oy Kullanma	29
Seçmenlerin Bilgisayar Ortamında Yazılımı	30
Ülkedeki Seçmen Sayısı.....	31
Yurt Dışındaki Seçmenler.....	32
Seçim Sistemi.....	33
Seçim Çevreleri	34
İllerdeki Milletvekili Sayıları.....	34
B. OY KULLANIMINA İLİŞKİN BİLGİLER	35
2002 Seçimlerine Göre Değişim.....	36
C. SEÇİME KATILMA ORANLARI	37
Ülke Düzeyinde Seçime Katılma Oranı	37
İl Düzeyinde Seçime Katılma Oranları	38
D. GEÇERSİZ OY ORANLARI	40
Ülke Düzeyinde Geçersiz Oy Oranı	40
İl Düzeyinde Geçersiz Oy Oranları	41

IV. BÖLÜM

ADAYLARIN ve MİLLETVEKİLLERİNİN KİMLİKLERİ

A. PARTİLERİN ve BAĞIMSIZLARIN SEÇİME GİRDİKLERİ	
İL ve ADAY SAYILARI	45
B. BAĞIMSIZ ADAYLAR	46
C. PARTİLERİN ADAY BELİRLEME YÖNTEMLERİ	49
D. ADAYLARIN KİMLİKLERİ	50

Adayların Cinsiyet Durumu.....	50
Adayların Öğrenim Durumu.....	52
E. MİLLETVEKİLLERİNİN KİMLİKLERİ	55
Milletvekillerinin Cinsiyet Durumu.....	55
Milletvekillerinin Öğrenim Durumu.....	56
Milletvekillerinin Yaş Durumu	57
22'nci ve 23'üncü Dönem TBMM Üyelerinin Karşılaştırılması	59
Daha Önceki Dönemlerde de Milletvekili Seçilmiş Bulunan / İlk Kez Milletvekili Seçilen TBMM Üyeleri.....	60
F. TBMM'NİN YENİLENME ORANI.....	62

V. BÖLÜM SEÇİM SONUÇLARI

A. ÜLKE GENELİNDEKİ SONUÇLAR.....	67
Partilerin Oy Oranları	71
Partilerin Ülke Düzeyindeki Sıralaması	71
Seçimlerde Oyunu Arttıran Partiler.....	72
Seçimlerde Oy Kaybeden Partiler	73
B. TBMM'DEKİ TEMSİL DURUMU	74
TBMM'de Temsil Edilen Oylar	74
TBMM'de Temsil Edilemeyen Oylar	75
Partilerin Aşkın / Eksik Temsil Oranları	79
Bir Milletvekiline Düşen Oy Sayısı.....	80
C. PARTİLERİN ÜLKE ORTALAMALARININ ALTINDA ve ÜSTÜNDE KALAN İLLER	82

VI. BÖLÜM 2002 – 2007 SEÇİMLERİ ARASINDAKİ DEĞİŞİM

A. PARTİLERİN OY ORANLARI ile ÜLKE SIRALAMASINDAKİ DEĞİŞİM.....	87
--	----

B. MİLLETVEKİLİ SAYILARINDAKİ DEĞİŞİM	89
C. OY ORANLARININ YÜKSELDİĞİ ve GERİLEDİĞİ İLLER	91
Partilerin İllerdeki Oy Oranı Artışları	92
Partilerin İllerdeki Oy Oranı Kayıpları	94

VII. BÖLÜM

PARTİ OYLARININ İLLER DÜZEYİNDEKİ DAĞILIMI

A. PARTİ OYLARININ İLLERDEKİ DAĞILIMI	99
Partilerin 1'inci Sırada Yer Aldığı İller	99
Partilerin 1'inci Sırayı Aldıkları İl Sayılarındaki Değişim	103
B. PARTİLERİN İL İÇİ SIRALAMADAKİ KONUMLARI	104
C. PARTİLERİN İLLERDEKİ OY ORANLARI	105
D. PARTİLERİN MİLLETVEKİLİ ÇIKARDIKLARI	
İL ve SEÇİM ÇEVRELERİ	107
Partilerin Milletvekili Çıkardığı İllerin İl İçi Sıralamadaki Yerleri	109
Partilerin Milletvekili Çıkardıkları İl Sayısındaki Değişim	110

VIII. BÖLÜM

PARTİ OYLARININ BÖLGESEL DAĞILIMI

GİRİŞ	113
A. PARTİLERİN BÖLGELERDEKİ OY ORANLARI	115
Partilerin Bölgelerdeki Oy Oranları	119
B. PARTİLERİN BÖLGE İÇİ SIRALAMADAKİ KONUMLARI	121
Bölgelerde Birinci ve İkinci Sıraları Alan Partiler Arasındaki	
Oy Oranı Farkları	123
C. PARTİLERİN MİLLETVEKİLİ ÇIKARDIKLARI / ÇIKARAMADIKLARI	
İLLERİN BÖLGESEL DAĞILIMI	125
D. PARTİ OYLARININ BÖLGESEL DEĞİŞİMİ	128

IX. BÖLÜM SİYASİ PARTİLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRME

A. ADALET VE KALKINMA PARTİSİ (AKP).....	133
2004 Yerel Yönetimler Genel Seçimi	134
2007 Milletvekili Genel Seçimi.....	134
B. CUMHURİYET HALK PARTİSİ (CHP).....	139
2004 Yerel Yönetimler Genel Seçimi	140
2007 Milletvekili Genel Seçimi.....	141
C. MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ (MHP).....	147
2004 Yerel Yönetimler Genel Seçimi	148
2007 Milletvekili Genel Seçimi.....	149
D. DEMOKRAT PARTİ (DP).....	151
2004 Yerel Yönetimler Genel Seçimi	152
2007 Milletvekili Genel Seçimi.....	152
E. DEMOKRATİK TOPLUM PARTİSİ (DTP).....	155
2004 Yerel Yönetimler Genel Seçimi	156
2007 Milletvekili Genel Seçimi.....	156

X. BÖLÜM GENEL DEĞERLENDİRME

Yine Erken Seçime Gidildi	163
22'nci Dönem Boyunca 2 Hükümet Görev Yapmıştır.....	164
TBMM'nin Bileşimindeki Değişim	164
Seçime Katılan Parti Sayısı Bu Kez 14'te Kaldı	164
Laik – Antilaik Eksende Gerilim / Cumhuriyet Mitingleri	165
Kamuoyu Araştırma Kuruluşlarına İlişkin Tartışmalar	165
Merkez Sağda ve Merkez Solda Güç Birliği Arayışları.....	166
Siyasi Partilerin Ülke Barajını Delme Girişimleri.....	167
Bağımsız Aday Sayısındaki Olağanüstü Artış	167
Bağımsız Adayların Birleşik Oy Pusulasında Yer Alması.....	168
Siyasi Partilerin Seçim Kampanyaları.....	168

Seçimlere Katılma Oranı Yükseldi	169
Geçersiz Oy Oranı Azaldı	170
TBMM'de Temsil Edilen Oyların Oranı % 86,97 Oldu	170
TBMM'de Temsil Edilen Parti Sayısı 7'ye Çıktı	171
Bazı Partilerin Bölgesel Güç Olma Eğilimleri Sürmektedir	171
Seçim Sonuçları	172
TBMM'deki Değişim	173

EKLER

İÇİNDEKİLER	177
EK – 1 Çok Partili Döneme İlişkin Seçim Takvimi	179
EK – 2 TBMM Genel Seçimlerinin Yenilenmesine Dair Karar	182
EK – 3A Siyasî Partiler Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun.....	183
EK – 3B Milletvekili Seçimi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	184
EK – 3C Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun.....	185
EK – 3D Milletvekili Seçimi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	186
EK – 3E 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun	187
EK – 3F Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	188
EK – 3G Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	191
EK – 4 Yüksek Seçim Kurulunca Düzenlenmiş Olan 23'üncü Dönem Milletvekili Seçimine İlişkin Seçim Takvimi	192
EK – 5 Seçim Kararının Alındığı 3 Mayıs 2007 Tarihinde Siyasal Yaşamda Bulunan Partiler	202
EK – 6A Seçmen Sayılarındaki Değişim (1950 – 2007 Seçimleri Arasında)	204

EK – 6B	İllerde Kayıtlı Olan ve Oy Kullanan Seçmenler	206
EK – 6C	İllerde Seçimlere Katılma Oranları (Katılma Oranına Göre Sıralı)	212
EK – 6D	İllerdeki Geçerli ve Geçersiz Oy Oranları (%)	215
EK – 6E	İllerdeki Geçersiz Oy Oranları (Büyüklik Sırasına Göre)	218
EK – 7A	Seçim Çevrelerinin Çıkaracağı Milletvekili Sayısı	220
EK – 7B	Seçim Çevrelerindeki Bağımsız Aday Sayıları	222
EK – 7C	DTP'nin Desteklediği Bağımsızların Seçime Katıldıkları İller ve Aldıkları Oylar	224
EK – 7D	DTP'nin Bağımsız Aday Göstermediği / Desteklemediği 38 İlide, 2002 Seçiminde DEHAP'ın Aldığı Oylar	228
EK – 7E	CHP'nin Aday Listelerinde Yer Alan DSP'li 13 Milletvekili	230
EK – 8A	Cumhuriyet Dönemindeki Kadın Milletvekili Sayıları / Oranları	231
EK – 8B	Bazı Ülkelerde ve Türkiye'de Kadın Parlamenterlerin Oranı	232
EK – 9A	Gümrük Kapıları Hariç Türkiye Geneli Seçim Sonuçları	233
EK – 9B	Gümrük Kapıları Seçim Sonucu	234
EK – 9C	Gümrük Kapıları Dahil Türkiye Geneli Seçim Sonuçları	235
EK – 9D	Seçimlere Katılan Siyasi Partilerin ve Bağımsızların İllerdeki Oy Sayıları ve Oy Oranları	237
EK – 9E	Siyasi Partilerin ve Bağımsızların Seçim Çevrelerinde Çıkardıkları Milletvekili Sayıları	265
EK – 9F	Siyasi Partilerin ve Bağımsızların İl İçi Sıralamadaki Yerleri	269
EK – 9G	Değerlendirmelere Esas Olan Siyasi Partilerin ve Bağımsızların İllerdeki Oy Oranları	274
EK – 10	1983 – 2007 Yılları Arasındaki Seçimlere Katılan Siyasi Partilerin Oy Oranları ve Çıkardıkları Milletvekili Sayıları	278

SİYASİ PARTİLER ÖZEL EKİ

A. ADALET VE KALKINMA PARTİSİ (AKP).....	287
B. CUMHURİYET HALK PARTİSİ (CHP).....	335
C. MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ (MHP).....	387
D. DEMOKRAT PARTİ (DP).....	435
C. DEMOKRATİK TOPLUM PARTİSİ (DTP).....	477
KAYNAKLAR	527
TESAV Yayınları	529